

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMEC-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS ÉRTESITŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések megállapodás szerint számítatnak.

Nyitlert díja soronként 20 fillér.

Felolós szerkesztő és lapfajdoszó:
KUTI ISTVÁN.

Az expedíciót s hirdetésekkel illett reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghez intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

„Piacunk drágasága“.

A S. H. június hó 7-én kelt számában egy vezető cikk jelent meg, a miben annak szerzője a többek között azt állítja, hogy a selmeci piac drágaságát részben az okozza, hogy a Léva—garamberzencei vasuti vonal kiépült, minek folytán elvészettük a garamvölgyi elárúsítótak stb. . . . De nemcsak ezen vezető cikkben, hanem több ízben is hangoztatta a lap, hogy a garamvölgyi vasut kiépítése által Selmec városának nagy kár okoztatott.

Nemcsak hogy megegyedem, hogy ez hanem konstátalom, hogy nem csak a bevétel elterelődött Léva felé, hanem a Léva felé fennálló jó és kényelmes vasuti összeköttetés által a vásárlók száma is megcsökkent, — tehát a veszteség a mi a felvidék magyarságának védő bástyáját érte kétszeres, és ha még az Ipolyság—korporonai vonal is kiépül, akkor az ösbánya-város, amelyhez annyi sok történelmi és kulturális emlékek fűződik, lassan és lassan izolálódik, úgy hogy ha ezt összetett kezekkel nézzük, egy évtized, talán egy negyedszázad múltával Selmec városa mint egy eretlye a muzeumokban kegyelettel lesz megőrizve azok szívében, a kik az eredeti vá-

rost iskola éveikből, vagy talán családi összekötetéseikből ösmerik.

Igaz, hogy Selmec terepviszonyainál fogva nem igen terjeszkedhetik, de talán ezt nem is ambicionálja, de joggal megkívánhatja, hogy őt nemcsak a múltban, a történelemben a méltó hely megillesse, hanem Magyarországon vidéki városai között az első között foglaljon helyet. Hogy pedig a város a haladás mintaképeit szolgáljon két dologra kell hogy fofsulyt fektessen, először, hogy megközelíthetése könnyű, célszerű és olcsó legyen; másodsor, hogy a megélhetés e városban fürthető legyen, a mit *koznaktár* felállításával vélek elérni.

A hírhezt kis vasutrol annyit irt e lap, hogy arról e helyen írni annyit jelentene, mint ismétlésbe esni. Azért felvetem azt a kérdést, ha már nem lehet I. vagy II. rendűvé átalakítani, nem lehetne-e a mostani vágányon a személy forgalmat éppen úgy mint a keskeny vágányu *Alföldi első gazdasági* vasút békéscsaba kovacházai vonalán a vasuti automobil, avagy motoros kocsikaké lebonyolítani? Mert a motoros kocsikaké a benzingáz apró robbanásával, akár túlhevített gőzzel hajtott, hasonló a mostani

vasuti kocsikhoz, füstöt nem csap, nem tűzveszélyes, olyan mozgékony mint a villamos, az utazó közönségnek minden igényét és kényelmét kielégíti, ára és üzeme olcsó. Egy motoros kocsiba a milhez egy pótkocsijó kapcsolva 120 személynek van helye. Sebessége versenyzik az expresz vonatok gyorsaságával. Egy vasuti motoros kocsikilométerenkint 1:5—2 kgr. kőszenet fogyaszt el, két ember kezeli, és így a lehető legolcsóbb közlekedési eszköz. Fűrgessége következtében igen alkalmas arra, hogy a fővonal bármely vonalába leszaladjon és onnan az utasokat 1—2 filléres kilométerenkint viteldij fejében a mostani állomás meghagyása mellett. Átszállással a városba felszállítsa. A vidék népe ilyen formán terményeivel felfogja keresni Selmeceet és a nagyobb kínálat következtében a piac, az élel, ezés is olcsóbb lesz; de nemcsak hogy az élelmezés lesz olcsóbb, hanem a jó összeköttetés következtében a vidéki vásárló közönség nagy része vissza fog menni Selmece, a Garammenti szülők gyermekeiket nem Léván, hanem Selmec jó hírű középiskolájába fogják járattni.

A teherforgalmat, az anyagok szállítástát bizhatjuk a régi rendszerli lokomotivra.

A nőkérdéssel kapcsolatos reactio a berlini egyetemen.

A berlini egyetem polgárságának kebelében fennálló „Socialwissenschaftlicher Studentenverein“ felkérte a nőemancipatio két lelkes előharcosát, két sokat szereplő nőt, hogy a nőkérdésről tartson az egyetelen felolvasást. Mindketten megígérték közreműködésüket. Frau Zepler »Sociale Probleme der Frauenfrage, insbesondere Ehe, Familie, Mutterchaft« Práulein dr. jur. Schirmacher pedig »Die Frau als politische Persönlichkeit« címmel akart felolvasást tartani. — Amint azonban a rektor jóváhagyását kikérendők, a programot neki előterjesztették, ez így szólt: »Nem fogom megenegedni, hogy rektoratusom alatt a diákok nőkel konferentiázzanak. — S nem elégedett meg csupán ezen terv megühsítésével, de egyszerűen felolvaslata az egyelet. — Ennek a potentátúnak dr. Renardus Kekule de Stradonitz a neve.

Határozata nagy ekéserevést szült az egyelet tagjai között. Azonban nemcsak az egyetemi polgárok túlnyomó többsége, de a tanári testület nagy része is elítélte ezen intézkedést. A rektor különben reactionarius volta miatt nem népszerű ember és csak egy-két szavazattöbbséggel választott meg.

A fent említett nyilatkozaton kívül semmielőle megokolást nem hallottunk. Csak halvány

fogalmat alkothattunk magunknak arról, hogy miért oszlatták fel az egyelet, s nagy általánosságban hogyan vélekednek hasonló gondolkodást professorok erről a kérdésről. — Egy orvos professor ugyanis, ki ezen semesterben a nőkérdés legkönyesebb részéről tart collegiumot, ezen ügyre való célzással előadás közben felolvaslata azon levelet, melyet a németországi nőegyletek központi bizottságának elnöksége intézett hozzá, s a melyben azon kérésrel fordul az összes nők nevében a tanári testületekhez általában, hogy jobban vigyélzenak az egyetemi ifjúság egészségére. — E levelet azért olvastam fel, hogy meggyőzőz bennünket arról, hogy mily óriási tapasztalatlanságot és szük látókört árulnak el a nők különösen a tanuló ifjúság életét illetőleg. Ezen levél szempontjából csakugyan igaza volt, mert az a lehető legnagyobb naivitással volt megírva. Azután ezen szavakkal fordult hozzánk: »Sie sehen, meine Herren, dass die Frauen, was das Leben der akademischen Jugend anlangt, ganz falsch orientiert sind. Und sie wollen sich doch von Frauen belehren lassen?«

Ezzel szemben talán nem érdektelen felemlíteni, hogy a múlt század egyik legkiválóbb tudósa miként vélekedett a nőkről e tekintetben.

Thomas Henry Buckle »Der Einfluss der Frauen auf die Wissenschaft« (fordította Eugenie Jacobi) című essay-jében többek közt így nyilatkozik: »Ich stelle nun zwei Sätze auf, von denen

der erste besagt, dass die Frauen ihrer Natur nach den deductiven Weg dem inductiven vorziehen. — Zweitens ist's zu beachten, dass die Frauen — wenn auch unbewusst — der Wissenschaft einen grossen Dienst leisten, indem sie die Männer zur deductiven Behandlungsart anspornen. Sie verhindern dieselben dadurch, so ausschliesslich inductiv zu sein wie dies sonst wohl der Fall wäre.« Majd alább: »Die Männer würden durch eine zu weit getriebene inductive Forschungsweise die Wissenschaft in ihrem Fortschreiten hemmen.«

Hogy vajjon igaza van-e Buckle-nek, erre nézve nagyon elágazhatnak a vélemények, de Buckle tekintély, s őt e kérdésnél mellőzni nem lehet. — Ha elfogadjuk Buckle véleményét, akkor nagyon káros intézkedés a női felolvasások betiltása az egyetemen, illetve egyetemi egyesületekben. — Lehetséges, hogy azon előadásokból semmi új tételes dolgot nem tanulunk volna, de egész általánosságban már a Buckle-ből idézettek szempontjából is igen érdekes lett volna, a mire nézve különben elég garancia a két nő maga is.

Hissen nem érdektelen megismerni, hogy mikép gondolkodnak a nők erről a kérdésről. — Nem árt, ha legalább theoretic tanulmányozhatja az ember komolyan, mert hiszen a mi praxisunk (Mantegazza: süsse Nothwendigkeit) e tekintetben még minden komolyságot nélkülöz.

A második fontos kérdés a piac drágaságának lefokozására, hogy Selmeceen ha nem is valami nagyüzabásu, de a helyi viszonyoknak megfelelő közraktár építtessék, mert igen sok eladót visszariaszt az a körülmény, hogy ha terményeivel a hosszú utat megtette és ott azt nem bírta eladni a piacon, azt vagy haza kell hogy vigye, vagy ha pénzre van szüksége, terményét potom áron el kell hogy adja. De meg is jegyzi magának, hogy e vidékre máskor fel ne jöjjön, hanem elmenty Lévára ahol jó áron eladja azt és egyuttal bevásárol is. Visszont ha Selmec vidékébelinek, árpára, zabra vagy más terményre van szüksége, miután nem tudja biztosan, hogy vajjon kapja-e Selmeceen a kívánt dolgot, nem kockáztatja a 6-8 koronás fuvarbért, hanem egyenesen Lévára megy egypár fillérért vasuton és azon el is hozza, mert ott a kifejlett terménykereskedés következtében mindig kielégítheti szükségletét.

Ezzel szemben ha csak bármilyen kis közraktára lenne Selmeceen, az eladó termelő biztosra menne oda, különösen ha az eladásra szánt terményre, ha arra vévő nincs is, előleget kapna. De segítve lenne a vidéki vévőközönségen is, mert egy levelező és válasz lapjába kerülne meg tudandó, hogy a közraktárban rendelkezésre áll-e a kívánt termény, vagy sem? E közraktár a mit a város által kívánnék adminisztrálni egy bizonyos jövedelmet biztosítana magának, szabályozná a piaci árakat.

Fontosak az ilyen raktárak oly vidéken, a hol a mezőgazdaság csak kicsinyben üzemel, fontosnak tartom az ilyen raktárakat bizonyos helyi termények gyűjtésére. Teszem azt Selmece- és vidékén igen szép zab és burgonya stb. terem. Milyen nagy könnyebbségére és kényelmére lenne az akár a város közönségének, akár a vidékének ha tudná, hogy a fenti termények-

ből jót és olcsót, megbízható hatósági felügyelet alatt álló helyen szerezhethet be.

Ne okoljunk tehát senkit a piac drágasága miatt, legkevésbé azokat, akik a város és a nagy közönség jóvoltát leginkább szívükön hordják, hanem vállaltve igyekezzünk a felmerült bajokon segíteni, mert a világ dicsősége ma azé, a ki mer, a ki dolgozik! — Mindkét terv keresztül vihető csak akarni kell!

Divald Béla.

Magyar védő-egyesület.

Végre tehát annyi huza-vona, oly sok cikkezés, értekezés, szónoklat után ráfanyolódott arra, hogy megalakítsák a Magyar védő-egyesületet. Ennek főterekvése és egyedüli célja: társadalmi akció útján megvédeni a magyar ipartermékek vásárlását az idegenekkel szemben. Arra akarják bírni a magyar közönséget, hogy kizárólag honi ipartermékeket vegyen; olyan cikketek, melyek a külföldiekkel megállják a versenyt, egy minőség, mint olcsóság tekintetében is.

Általánosan ösmert, neves és igazán hazafias egyének állanak ennek az akciónak élén; már pusztán a nevük is garancia arra, hogy a legkömolyabban fognak agtálni a hazai iparcikkek kelendősége és terjesztése érdekében; önzetlen buzgótságot, erőlyes közbenjárást tanusitanak majd az általuk felkarolt ügy körül. Az iparpártolás megkezdett munkáját nem fogják a féluton abbahagyni, mint eddig történt, hanem a kezdet nehézségein kemény akarrattal, a hazafiság jegyében, keresztülküzdik magukat és lerombolják az utonuttfélen felmerülő akadályokat. Nem fognak csüggedni, kétségbeesni, ha eleinte közönnnyel, csökönösséggel és idegenkedéssel találkoznak; a nemes akció vezetőit ez nem fogja elérmenteni, megfélemlíteni törekvésük erőlyes megvalósításában.

Reméljük, hogy a Magyar védő-egyesületnek sikerülni fog legálhatatosabb, legelzántabb munkája révén, tömegesen hivatkozni tobzoroni. Ha ennek az akciónak a közönség, a társadalom csak kisebb részét is lehet egyelőre megnyerni: akkor nem fog elmaradni a kívánt eredmény. A közönségnek az a része, mely eddig konokul ragaszkodik a külföldi iparcikkek vásárlásához, azután szinte önkéntelenül, lassacsán bár, de biztosan fog azokhoz csatlakozni, kik a honi ipart nem

tehát — csak bámulni lehet! Senki sem csodálkoznék az ilyen feleleten, ha ezt egy nyárspolgár familia zsarnoki hajlamokkal bíró papája adná bizalmasai közt a törzasztalnál; azért nem emlittem az ügyvezetett »bizalmas családi kört,« mert kérdés, vajjon mindegyiknek volna-e annyi bátorsága ilyenmit titkos gondolatait ebben a körben kifejezni.

Az ilyen véleményeket — melyekhez bővebb commentárit fűzni illetlen dolog — mérvadó köröknek tekintetbe kell venni.

A második felhivatást azonban mégis megtartotta dr. jur. Schirrmacher kisasszony a »Frauenwohl« nevű egyeslet helyiségében. A poroszok (Polizeistaat!) nagyon veszedelmeseknek tarthatják a nők ebbeli törekvéseit, mert a felolvasó asztala mellett közvetlenül két rendőrtisztviselő foglal helyet.

A kisasszony beszédjének első részében oly ügyesen eszellebe a franciaországi corruptiót — sokáig élt Párisban, hogy rajza becsületére vált volna Alfred Capusnak is. A második részben, áttérve a dolog érdemére, kijelenti hogy ellensége az általános activ és passiv választójognak és csatlakozik Ill. Napoleonhoz: »Le suffrage universel est une sottise, mais il fera le tour du monde,« de végül mégis követeli ezt kiterjesztve természetesen a nőkre» is.

csak szép cikkekkel, hatalmas beszédekkel, de a gyakorlatban is támogatják.

Igy aztán az egész magyar társadalomban kifejeződik a hazai iparcikkek vásárlásának kedve és mindenki kötelességének fogja tartani, hogy mellőzze a külföld készítményeit.

Bár minél előbb beszélne be ez az oly régóta várt idő!

KÜLÖNFÉLÉK.

— Huszonöt éves jubileum. A bőlányai önkéntes tűzoltó-egylet szép ünnepet ül e hó 28-án, jövő vasárnapon. Huszonöt éves fennállásának jubileumát tartja meg e derék egyesület, melynek tagjai ritka egyetértéssel virágzóvá tették egyesületüket. A jubileumi ünnepeit emeli az is, hogy ugyanaznap fogják felszentelni az egyesületnek díszes zászlóját. Az ünnepeinek sorrendjét a következőkben állapították meg: Délelőtt 8 órákor gyülekezés az őrtányán és a »Selmecebányai önkéntes tűzoltó-egylet« fogadásra. 8 1/2 órákor küldöttés megye Goldfűsz Mihályné közlő-nyáért, aki megérkezés után az egylet által ünnepelesen fogadtatik. 9 órákor ünnepeles felvonulás a róm. kath. templomba. Istentisztelet után közgyűlés az iskola udvarán. Délután 1 órákor társas ebéd, ebéd után táncmulatság a szabadban. A testvérvárosok jubilárius ünnepeire a »Selmecebányai Önkéntes Tűzoltó-Egysület« testületileg fog kimenni.

— A Beszterce-selmecebányai kör ezen esztendő szeptemberében ünnepli meg fennállásának 25. évfordulóját. Ez alkalommal díszes évkönyvet bocsát a magyar közönség színe elé, mely tartalmazza a kör történetét, tagjai névsorát, egy-egy rajzot a két testvérváros múltjából (Selmecebányáról Richter Ede v. levéltáros fog írni), azonkívül számos apró tanulmányt, költeményt, tárcsikket, a társaskör néhány tagjának tollából. A remek előző megírására dr. Tilles Béla besztercebányai káptalani ügyész, a kör diszelnökét kérték fel. Egyuttal felkéri a kör Besztercebányás és Selmecebányai vidékének azon szellemi erőit, kik némi rokonszenvvel viseltetnek a társaskör ügye iránt, szerezze meg azt az örömet, hogy a vállalt sikerén egy értekezéssel, vagy novellával lendítsenek, hogy az almanach belső értékét ezzel is növelhesse. A dolgozatok július 15-ig küldendők be a diszmunka szerkesztőjéhez, Travnik Jenő tanárjelöltöz (Besztercebánya, Bethlen-utca 238.). A műnek minél tartalmasabbá tétele

Ezt nem lehet contradíctiónak mondani, mert lehet valaki valamely institúciónak ellensége, de elfogadhatja sőt helyeselteti azt, ha a körülményeket, a célt véssé tekintetbe, s más eszközök nem állnak rendelkezésre.

»A nőkre« is kiterjesztett activ és passiv választójogra — úgymond azért van szükség, mert csak ez úton juthatnak a nők gazdasági önállósághoz, ami magában foglalná a nőnek a férfiakkal való teljes egyenjogúságát. Ez pedig a végéi.

Hogy mennyiben jogosultak ezek a törekvések, az nem tartozik ide.

Nos, kérem miért nem mondhatta volna el ezeket a kisasszony a diákegyetben is? Ha napnap után számos diákissasszonnyal együtt hallgatjuk az előadásokat, akkor egy tudományos célú egyesületben is értekezhetünk talán velük? Hiszen ha rosszul vannak felülünk informálva, akkor az ilyen alkalom a legjobb differenciálki egyenlítésére!

Nagy arrogancia volna tőlem, ha filosofiai fejtegetéssel bocsájtokva bizonyos conclusiókat akarnék nagy kinnal a világra hozni, s éppen azért ettől elállok. csupán egy egészen közönbös következtetést vagyok bátor levonni, hogy az illethetes női körök hangulatát jellemezem, s ez abban áll, hogy Kékule urat és társait hasonló tennendájai nögyuletek egyhamar nem igen fogják disztagoknak megválasztani.

Händel Béla.

céljából szerkesztőbizottságot alakított a kör a következő tagokkal: Dr. Bolemann Ernő, Hlavay József, Moczokvicsák, Petrogál Lajos, Sobó Jenő és Travnik Jenő. Az évkönyv díszes címlappal együtt ez esztendő őszén fog megjelenni. A kör felkéri a nagyérdemű olvasó közönséget, hogy a mű megjelenésekor szíves pártfogásával kötelezze örök hátlára a hazafias irányú Beszterce—selmecbányai kört.

— **Jótekonyság.** Dr. Goldstücker Márkné a múlt héten 50 koronát küldött Krausz Kálmán főkapitánynak a városi szegények részére. A nagy-lektű adományt a következő, dicséretre nem szoruló sorok kíséretében küldötte el: »Szeretelt, felejthetlen férjem szomorú elhalálása alkalmábólól ő drága, s előttem szent nevének emlékeztetése ötven koronát juttatok főkapitány úr kezébe, hogy azt saját belátása szerint vagy közpénzben a szegények közt felosztani, vagy a szegények felruházására fordítani méltóztaték. Kiváló tisztelettel öv. Dr. Goldstücker Márkné».

— **A magyarosítási.** Király Ernő lyceumi tanár, a F. M. K. E. selmecbányai választmányának titkára a r. kath. elemi iskola két negyed-ostályú tanulóinak, kik a magyar nyelvben a legzebb előmenetelt érték el, a vizsgák alkalmával »Az utolsó kuruc« és a »Vasember« című diszkótiós műveket ajándékozta. Az intézet ezután is köszönetét fejezi ki Király Ernőnek, mint a magyarosítás buzgó bajnokának. A két diszkótiós könyvet Hanuska Géza és Pasztierik Ferenc érdemléte meg.

— **Kereskedő-ifjak közgyűlése.** A selmecbányai kereskedő-ifjak társulata el hó 16-án tartotta 18-ik rendes évi közgyűlését, melyen alapszabályai a mai kor igényeinek megfelelőleg módosították. A tisztikar a következőké alakult meg egyhangú választás útján: elnök Csiba István, al-elnök Ifj. Marschalko Gyula, titkár Jahn Vilmos, pénztárnok Plathly Antal, háznagy Buncsó János, könyvtárnok Ringwald Kálmán; választmány: id. Hornyacsak István, Joerges Ágost, Goldner Adolf és Schlesinger Gyula, választatott meg nyolc választmányi póttag és három számvizsgáló.

— **A teljes vasárnapi munkaszünet.** A kereskedelmi alkalmazottak sok éven át kitartással folytatott harca a teljes vasárnapi munkaszünet érdekében győzelemmel végződött. Láng Lajos kereskedelmi miniszter e hónap 13-án keltetett 28.559. számú rendeletet adott ki, melynek értelmében az üzletek vasárnapi munkaszünete ezentúl a fővárosban az egész éven át az egész napra kiterjed, kivéve a fűszer- és élelmiszerek árusításával foglalkozó üzleteket, melyek délelőtt 10 óráig tartanak nyitva. Vidéken az összes üzletek vasárnapon 10 óráig zárandók.

Felhívalatosan a rendeletről következőket jelentik: A kereskedelemügyi miniszter az üzletek tényezők hozzájárulásával hatályon kívül helyezett az 1891. évi XIII. törvény-cikk 3. §-a alapján az ipari munkánk vasárnapi szünetelésé tárgyában eddig kibocsátott rendeleteket, az ipari munkának vasárnapi munkaszünetét e hónap 13-án kelt 28.559. sz. rendeletével újból szabályozta. Az újonnan kibocsátandó s a hivatalos lap legközelebbi száma egyikben közzétett rendeletében összefoglalva lesznek a már eddig is megadottak kitételek. Lényegesebb változások csak a kereskedelmi üzletek, a pékár, a fodrászok és a hideg hűsművek elárusításával foglalkozók ipara tekintetében lesznek. A rendelet a kereskedelmi üzletek tekintetében kétrányú intézkedést tartalmaz. Az egyik szöveg Budapest székesfőváros területére s a másikat a fővárosban az élelmiszerek elárusításával foglalkozó üzletek vasárnapon délelőtt 10 óráig tartathatók. Egyéb üzletek egész vasárnapon át zárva tartandók. A vidéken úgy az élelmiszereket árusító, valamint egyéb üzletek délelőtt 10 óráig lesznek nyitva tartathatók. A pékár az ország egész területére egyenesen van szabályozva, és pedig a pékár, hogy a sütés vasárnapon délelőtt 10 óráig folytatódjék. 10-16 óráig vehetőek a magánosok által átadott készletanyagok vagy pecsenyefélék készítése. Ez azonban csak egy erre önként vállalkozó munkás által végezhető. Tehát a pékár alkalmazottak munkaszünete 10 órakor kezdődik és tart 10 óráig reggel 6 óráig. A borbély- és fodrászüzletek részére a rendelet azon változtatást lépteti életbe, hogy a fodrász- és borbélyipari munka ezentúl csak déli 12 óráig végez-

hető. A volt kereskedelmi miniszter azon rendelkezését, melylyel megengedte, hogy hideg hűsművek, mint kolbász, sonka és az ugynevezett hideg felvágott, valamint a sajtneműk vasárnapon este 6 óráig 9 óráig árusíthatók, ezen rendelet határon kívül helyezte.

Örömmel fogadjuk munkásaink és a kereskedelmi alkalmazottak érdekében hozott ez údvos rendeleteit, sajnos egy nagy hiányt látunk abban. A rendelet nem emlékezik meg ugyanis arról, hogy a *méreg raktárak*, a *snapsz pulitok*, a *pálinka drudák* szintén zárva tartandók, pedig hiányt el a volt miniszter ur, hogy ha ezeknek bezárását is elrendelte volna, rendelete kétszeres értékű lenne s az egész ország közönsége hosszánálva üdvözölne azt. Szeretnők, ha Láng Lajos utódja azidá kezdené működséget, hogy a rendeletet kibővítené s elrendelné, hogy a *snapsz-pulitok*, a szegény népek ez átkozott méreg-raktárjai, testének, lelkének gyilkosai legalább vasár- és ünnepnapokon ne fűzzék néptársi munkájukat.

— **Uri asszonyok veszedelme** cím alatt minket selmecieket közelebbről érdekelt hírt közöltek a múlt héten a fővárosi lapok. A hír a következő: Halálos veszedelm fenyegetett kedden este három előkelő hölgyet *Láng* Lajosné, a kereskedelmi miniszter nejét, *Zsilinszky* Mihályné, a közoktatástügyi államtitkár nejét és *Rök* Gézáné. A hölgyek kocsin jöttek Pomázról Budapestre. Tíz óra tájban, ahogy a kocsi a Margit-rakparton vágatott, a lovak megvadultak s szilaj rohanással tartottak egyenesen neki a Dunának. A hölgyek holtra váltak a rémületől, a kocsi nem birt a megvadult állatokkal. Az utolsó pillanatban termelt ott az életmentő. Dr. *Knezovics* Adolf ügyvéd, akinek éppen arra volt az útja, elébe állott a megvadult lovaknak s a zablájkánál fogva visszarántotta s megállította őket. A hölgyeknek a kiállott rémületen kívül egyéb baja nem történt. *Knezovics* Adolf dr. e valóban férfias és hősiesség tetteért szülővárosából, Selmecbányáról ismerősei és jó barátjai közül számosan üdvözölték.

— **A tarka szinpad** összes asztalai le vannak foglalva, csak karzati ülőhelyek kaphatók.

— **Tornavizsga.** A róm. kath. nagygymnasium tanuló el hó 16-án délután tartották meg tornavizsgájukat a gymnásiumi tanári kar és kis számú közönség jelenlétében. A vizsga igen jól és szépen sikerült s épen ezért kár, hogy a nagygymnasium igazgatósága egyáltalán nem törődött azaz, hogy az érdeklődők végig nehézségek az. Különösen jól sikerültek a katonai és szabad gyakorlatok, s igen ügyes szertornázókat is láttunk. A vizsga a Hymnus elénekletével ért véget. A gymnásiumi ifjúság tornatanítója Kuchár Géza tanár, kit valóban elismerés illet meg fáradságtalan munkájáért.

— **Az Akadémiai Athlétika Klub** háziverenyese múlt vasárnap folyt le az ifjúsági játszótéren csekély számú, de díszes közönség jelenlétében. A klub ez alkalommal rendezte először versenyt pontosan az Athlétikai Szövetség szabályai szerint és a nyújtó és korlát-tornázáson kívül tisztán athlétikai gyakorlatokat mutatott be. Elmaradt a más alkalommal rendezett versennyívás, amely iránt a közönségnek mindig nagy volt az érdeklődése. A rendezőség és a versenyzők kilettek magukért. Fáradozásuk jutalma azon megnyugtató érzés legyen, hogy az athlétika ügyét ismét egy lépéssel előbbre vitték. A verseny eredménye a következő volt: Futás 80-mre. I. Schleifer Aurél 10 mp. II. Hoffmann Mátyas 10+1 mp. Sülydobás. I. Bertram Albert 9+5 m. II. Jakusik János 9 m. Tornázás a nyújtón. I. Titt János II. Jakusik János. Rúdugrás. I. Czenter József 2+5 m. II. Horváth Gyula 2+5 m. Magas ugrás. I. Fehr Géza 1+5 m. II. Lócherer Andor 1+5 m. Tornázás a korlátón. I. Titt János II. Jakusik János. Távugrás. I. Bertram Albert 5+7 m. II. Hoffmann Mátyas 5+8

m. Minden verseny első győztese ezüst érmet, második győztese bronz érmet kapott, a mit Pauer János akadémiai titkár, a bíráló bizottság elnöke buzdító és tanulságos beszéd kíséretében osztott ki.

— **Egyesületi közgyűlés.** A »Selmecbányarovnai általános temetkezési és segélyező-egyesület« folyó évi június hó 14-én a rovnaí tánclemben körülbelül 300 férfi és ugyanannyi női tag részvételével megtartotta rendes évi közgyűlését. A közgyűlés a legpéldásabb rend és csendben folyt le. Tudomásul vették és elfogadták az elnök-egyesület s Cimra János egyesületi tag indítványára az egyesületi előjáráságnak, a bizottságnak és a felügyelő választmányának az egyesület ügyeinek lelkiismeretes, buzgó vezetéseért egyhangúlag jejjegzőkönyvi köszönetet szavaztak. Nem érdekelten megemlített, hogy ez egyesület, mely 1896. évi március hó 24-én alakult meg és mely azóta Szép Gábor kir. pénzügyi számvizsgáló mint elnök, Országh Arthur kir. kezelőtiszt mint jegyző és Pleuka Antal kir. bányaintéző mint pénztárnok vezetésével állt áll, rövid 8 évi fennállása óta 1902. év végéig elhalt tagjainak temetésére 68780 korona temetkezési segélyt, betegség, nyomor és más elemi csapások folytán szomoró anyagi helyzetbe jutott tagjainak pedig 5813 korona rögtöni segélyt fizetett ki pénztárából. Tiszta vagyona 1902. év végéig 45747 korona 54 fillért tesz. Emez egyesület, mely állandóan 3000 tagot számlál, megalakulása után elhalt tagjainak temetésére kezdtében csak 80 korona, később a tagok számának s így a jövedelemnek emelkedésével 100, 120, 140, 160, 180 koronát fizetett, a mostani közgyűléstől kezdve pedig már 200 koronát fog fizetni.

— **Rákóczi-album.** A Rákóczi szabadságharc kétszázados évfordulója alkalmából értékes, becses és időseztű ajándékkal kedveskedik olvasóinak a legreggibb és legnagyobb, legjobban szerkesztett, független irányú magyar napilap: az Egyetértés. Egy Rákóczi-album lesz ez a kiválóan becses diszmunca, a melynek nagyobbik fele a kétszázszázados dicső események írásban és képből való ismertetésének és bemutatásának lesz száma. A Rákóczi-korszak lesz tehát az album főtárgya s hivatalos művészek képei, a legkitűnőbb írók és történettudósok, valamint politikusok tanulmányai festik majd híven ezt a hatalmas időszakot... Ezen felül persze az év minden kimagasló eseményének és a magyarság minden nagy érdekének jut tér az albumban s lesz ezen kívül nagy irodalmi része is, a mely díszre válik majd minden könyvtárnak. Mutatóul ez albumból minden újonnan belépő előfizetőnek a kiadóhivatal azonnal küld teljesen ingyen és bérmentesen egy gyönyörű kartonlapot, a mely Kosuth Lajos leghívebb arcképe. A kép, a mely sok mással együtt az album egyik melléklete lesz, Morelli tanár metszése és a Franklin-Társulat kitűnő nyomdájából kerül ki. Az évközben járó kedvezésekből e a karácsonyi ajándék nem von el semmit. Nagy ünnepi mellékletek, bőséges irodalmi rész, a legkitűnőbb regények, nagy események idején külön kiadások és külön mellékletek sohasem maradnak el. Az Egyetértés megrendelhető egy hónapra 1 frt 80 krért a kiadóhivatalban: Budapest, IV., Vármegeye-utca 11. szám.

— **A szegény iskolás gyermekek felruházására** a múlt héten Geiger Márk 50 fillért adományozott.

— **A cipőgyárról.** Mint lapunk olvasói igen jól emlékezhetnek, már évek óta élénk figyelemmel kísérjük a helyi cipőgyár ügyét s ezellőt két hónappal mi voltunk azok, akik figyelmeltettük az illetékes körök figyelmét, hogy a cipőgyár üzemét be akarja szüntetni s ez által több mint száz selmeci munkás család veszíti kenyereit. Most meglegedéssel és örömmel konstatáljuk, hogy a cipőgyár fennállása hosszú évekre biztosítva van, mert *Heinec Hugó* országos képviselő-

lónak sikerült a gyár fenntartását, s üzemben tartását kieszközölni a kereskedelmi kormányánál. A legnagyobb elismeréssel emlékezzünk meg az országos képviselőnek a város érdekében kifejtett e működéséről, annál is inkább, mert tudomásunk van róla, hogy minő elháríthatatlannak látszó nehézségek után sikerült a kérdésnek kedvező megoldása. A gépek most vigan dolgoznak megint a cipőgyárban, s száznál több munkáscsalád tűzhelyénél boldogan állják azt, aki megmentette őket ez inséges világban a nélkülözéstől és éhezéstől.

— **Érettségi vizsgák.** A lyceumban az érettségi vizsgálatok holnap hétfőn reggel kezdődnek és tartanak egész héten. Mészai Endre kormánybiztos ma érkezik városunkba.

— **Kiházasítás.** A városi tanács a most héten döntött a Zmeskall Gábor-féle kiházasítási alap ez évi kamatainak tárgyában. Az alapító rendelkezése szerint ugyanis az alapítvány egy évben Selmecebányán, a másik évben Besztercebányán osztatik ki két arra érdemes, szegénysorsu hajadon között. Ez évben Selmecebányáról Harrach Mária r. kath. és Weisz Rózsi ág. hitv. evang. vallásu hajadonok kapták a 185—185 Korona segélyt.

— **Kir. járásbírósg vizsgálat.** mely Helmbacher Nándor ipolysági törvényszéki elnök egy teljes héten át kiváló pontosságú végzett, a mult szerdán ért végett s mint értesülünk minden tekintetben kielégítő volt az. Nem tudjuk, de mivel valószínűleg elkerülte a vizsgáló törvényszéki elnök figyelmét, a járásbírósg egy nagy hiánya, figyelmeztetjük rá s kérjük is a közönség érdekében, hogy e hiányt mielőbb szüntesse meg. A telefon hiányzik a kir. járásbírósgnál ennek hiányát érzi a közönség és érzik számtalan esetben a hatóságok. Nagyon kevésbé kerülne pedig e hiány megszüntetése.

— **Talált tárgy.** E hó 11-én az utcán egy hegedű találatot; igazolt tulajdonosa forduljon a rendőrségre.

— **Mulatság Vihnye furdón.** Mint értesülünk a város tisztikar az akadémiai fiataliságai karöltve Vihnye furdóban július hó első felében nyári tanulmányt rendez, amelyre a messzi vidéket is meghívja. E mulatság egyuttal mint egy megnyitja is lenne a gyökeres és igen előnyös átalakuláson átment Vihnye furdónak.

— **A selmecebányai lövészek egyesülete** mult vasárnap délután tartotta meg közgyűlését, örömmel konstatáljuk, hogy a tagok nagy érdeklődése mellett. Az egyesület mult évi működéséről szóló jelentést megelégedéssel vették tudomásul a tagok, mert az egyesület fejlődéséről számolt be. A választás során egyhangul megint a régi tisztikar és választmányt választották meg. Főlövészmaster lett Stuller Gyula dr., I. lövészmaster Seidl Ágoston, II. lövészmaster Liha Antal, jegyző Bencez Gergely. A választmány tagjai lettek Wankovits Lajos, Vadas Jenő, Altman Imre, Sugár Gyula Hirtl György. Tekepálya felügyelővé Kiss Frigyes választották meg. Közgyűlés után kezdetét vette a lövészet, amelynél egy szöveget és 15 négyeskört löttek. Szöveget lött Sugár Gyula, aki az első díjat nyerte, Mocsáry Béla öt négyest lött s elnyerte a második díjat, Sugár Gyula harmat, Bencez Gergely, Liha Antal kétfőt, Stuller Gyula dr., Liha Bertalan egy-egy négyest löttek. A harmadik díjat jó négyessel Liha Bertalan nyerte.

— **Drága az élelmiszer.** Különösen a husnemű drágasága ellen halunk állandóan panaszot városunkban és csodálatos, hogy mindamellet semmi intézkedés nem történik arra nézve, hogy e panaszok, bajok enyhíthessenek. Elsősorban mérsékolásunkról s henteseinélől várjuk az első lépést, nekik módjukban van egyesült erővel előmentőszközöket alkalmazni, amelyekkel a beszerzési források drágasága ellen védekezhetnek s ha

ők olcsóbban vásárolhatnak, akkor csak némi okosság, belátás kell hozzá, hogy a közönséggel szemben is méltányosabb legyenek az árak megszabásánál. — Nagyon jó lesz, ha e kérdés fölött már egész komolyan határoznak, mert meglehet, hogy rövid idő múlva elkésnek vele, amennyiben a társadalom is megmozdulhat s maga segít magán.

— **A selmeci kofák.** Ha összehasonlítást teszünk városunk és az alföldi városok kofái között, úgy nagy különbséget látunk keresetük, illeték s létjogosságok tekintetében közöttük. Az alföldi városok kofái a termelés helyén, a falvakban szorult be áruikat s több napra valót tartanak készletben, a kényesebb természeteket naponként újjal felrészítve s így közvetlen forrásból vásárolva csak, egy közvetítő kevés menőven keresztül az áru, azt olcsóbban kaphatja a vásárló közönség. De a selmeci kofa ki se teszi a lábát a város kapuján, hanem a piacon megálló szekeréről szedi le a vásárló orra elől az árut és pedig legtöbb esetben már oly közvetítőtől, aki nem is termelő s a közvetítés hasznába kíván részesülni s ezt a hasznát biztosítja is magának. No hát ez az üzletág nem érdemel elnézést, nem létjogosult, okvetlenül azon kell lennünk, hogy újabb, jobb ellátása legyen piacunknak, hogy ezzel is javítsunk a már tarthatatlan helyzeten.

— **A pálinka.** A minap felhárított jelenetnek volt színelvibe városunk futócaja, melynek egy részeg embert vonszolt végig néhány sulyanc, a kiket a rendőrség a szerencsétlonek támogatására kirendelt. A nézők csoportja időközben naggyá nőt s nem volt senki közöttük, a ki meg ne botránkozott volna a jeleneten, mikor azt az önmagával tehetetlen embert a földön pretrengve látta. Úgyzóval baromi állapotba sülyedt a lelketlen pálinkamérőnek ez az áldozata, se járnai, se állani, sem ülni nem bírt már, a földre lúzta a lelketlenség törvényének hódoló testtömeget, szája hátra, tekintete bamba, arcából hol sárga, hol szederjes. Szánalmas, halálra váll ember ez. Ki itatta le? micsoda mérget hitott ez? Ezeket a kérdéseket hallottuk s mi is ezt kérdeztük s mivel ezek az esetek oly gyakran ismétlődnek meg nálunk, elérkezettnek tartjuk az időt oly intézkedésre életbe léptetésre, a melyek a lelketlen mérőkeverőket munkájukban megátolják s a tudatlan népet övni fogják. Azt hisszük, hogy a fenti kérdéseket leghevesebben alkoholelenség egyesület alakításával felelhetünk.

— **Mű hazafiság.** Nincs magasztosabb ézés a hazafiságnál, de nincs furcsább annál, ha valaki a hazafiságot csak azért fitogtatja, hogy ebből hasznát húzzon. Egy kirívó példája az ilyen mű-hazafiságnak egy gyáros, ki nagy garraal hirdeti »magyar» Thomassalakat »kartellen kívül» mintegy reámutatván ezzel áru, hogy a többi Thomassalagyarak kartellen léptek volna a gazdaközönség kizsákmányolására a mi nem egyéb merő ráfoságnál. Továbbá azt hirdeti említett gyárosunk, hogy ugyanolyan foszforavtartalommal és porfinomossággal mint a német vagy a cseh salak a világért sem említendő azonban, hogy ezen foszfor-savból mennyi az oldható, mert megvan a maga oka, hogy erről bőlesen hallgasson! Ugyanis tény az, hogy a magyar Thomassalakat ugyanannyi foszfor-savat tartalmaz mint a német vagy a cseh áru, de ami a magyar salak oldhatóságát illeti, ugy jobbra erről nem is beszélni, míg p. o. a német gyárak legalább 80 % oldhatóságot szavatolnak, már pedig a növénynek oldható foszfor-sav kell, nem pedig olyan, amelyet egyáltalán fel nem vehet állatalkotására fejlődésére nem fordíthat. Ha már állást akarunk foglalni a cseh gyártmány ellen, mert a csehok is azon igyekeznek, hogy a magyar lisztet kizsírítsák, ám tegyük, megvan az okunk rá, de hogy csupa képzelt hazafiságból a kifogástalan minőségű német, »csillag» védjegyű árut saját kárunkra szintén visszavesszük; ehhez nem elég az, hogy ly eljárással elősegítjük egy magyar gyár felvirágztatását, mert ezt csak az esetben tehetnők; de ekkor hazafias kötelességünk is volna ha a magyar gyár ugyanazon árt, ugyanazon minőségű árut szállítaná.

— **A késmárki állami polgári flu- és felső kereskedelmi iskoláról.** A polgári iskola I. osztályába azon tanuló iratkozhatnak be, kik életkoruk 9. évét már betöltötték s az elemi iskola IV. osztályának sikeres elvégzéséről bizonyítványuk van. A polgári iskola bármely osztályába fel-

vehető minden oly tanuló, ki a legközelebbi alsóbb osztályról szóló iskolai bizonyítványát bemutatja, vagy a ki koránál fogva az általa kijelölt osztályba beillik és az azon osztályban megkívántató előkészütségről vizsgálat után bizonyosságot tesz. Felvételt és beiratkozást szeptember hó 1-től 5-ig tart. A felső kereskedelmi iskola alsó (I.) osztályába oly tanuló vétetnek fel, kik a gymnasium, a reál- vagy polgári iskola négy alsó osztályát (a latin nyelvnek tekintetbe való vétele nélkül) legalább elégséges sikerrel végezték. A középső és felső osztályba azok, a kik valamely hazai felső kereskedelmi iskola alsó (I.) illetőleg középső (II.) osztályának tantárgyaiból legalább elégséges osztályzatot nyertek. A kereskedelmi iskola három évfolyamának befejezése után a tanuló érettségi vizsgálatot tesz. Ennek alapján a tanuló elnyerik az önkéntesi jogot és alkalmazást kaphatnak üzletekben, gyárakban, kereskedelmi vállalatoknál és intézeteknél, bankoknál, takarékpénztárnál, biztosító társulatoknál és mindazon hivatalokban, melyeket a tisztviselő minősítéséről szóló 1883. évi I. t.-c. ilyen szakiskolát végzetek előtt megnyitott. Vagy belépethetnek az összes hazai gazdasági tanintézetekbe, a magyarári gazdasági akademiába, a Budapesten szervezett vasúti posta- és távírda-tiszteket képző szaktanfolyamba; felvétetnek a közigazgatási tanfolyamra, a budapesti vagy kolozsvári kereskedelmi és a budapesti keleti akademiába. A budapesti felső kereskedelmi iskolai tanárképzőben, valamint az egyetemen kiképezhetik magukat felső kereskedelmi iskolai tanárokká. A felső kereskedelmi iskolában a felvételt és beiratkozás — az eddigi szokástól eltérőleg — most már állandóan június hó 30-ától július 5-ig tart. Szeptemberben csak azon esetben lehet még tanulókat felvenni, ha egyik-másik osztályban hely van és a tanuló elkészését kellően igazolja. Tandíj fejében a polgári iskolai tanuló 12 K-t, a felső kereskedelmi iskolai növendékek pedig 60 K-t tartoznak fizetni, mely összeg egy-zerre, a tanév elején, vagy félévénként előre fizetendő. Felvételi díj fejében minden tanuló a polgáriban 4 K-t és a felső kereskedelmi iskolában 10 K-t fizet. Vagyontalan szülők gyermekei, kik egyuttal szorgalmas tanuló is, szegénységi bizonyítványuk alapján tandíj-ellenében részesülhetnek és tankönyvekkel is ellátatnak. Ugyancsint tanárok és tanítók fiai, folyamodás esetén, szegénységi bizonyítvány nélkül is a tandíj fizetése alól felmenthetőek. Az ez iránti kérvényeket — melyek a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumhoz címzendők, — a beiratás alkalmával az igazgatósnak kell benyújtani. Vidéki tanítványok az intézet épületében elhelyezett saját convictusban élkezhetnek, hol ebből és vacsoráért egész évre 160 K, csupán ebédért 112 K fizetendő. Ezen összeget 2. esetleg 4 előleges részletben lehet kiegyenlíteni. A convictus benlakással nincsen összekötve s így a vidékről jött tanítvány az igazgató utasítása szerint valamely magánháznál fogad magának lakást. Magánházaiban teljes ellátás havonként 40—60 K-ért kapható. Csupán lakásért fűtéssel, világítással, mosással, reggelivel és uszonnával különféleképpen 12 K-tól 20 K-ig fizetnek.

— **A Zenélő Magyarországnak zongora és hegedű zeneműfolyóirat.** most megjelent X. évfolyam 12-dik füzeté a következő szép zenemű udonságokat közli: I. Nyáry József »Befejezett már felettem» és II. Nyáry József »Ilyen, olyan egy korcsmáros» magyar dalokat. III. dr. Schwimmer Aurél »Suszterinas nóta» a »Fifin» operettéből. IV. Kisgészteri Szabó István »Casino» polka française, ly gazdag tartalommal jelenik meg e folyóirat minden egyes füzet. Évf.enként 24 füzet minden füzet 8—12 oldal zenetartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerű udonságokból összeállítva jelenik meg. Előfizetheti ha egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Előfizetheti a most meginduló III. évfolyadra valamint az előző évfolyamokra a Zenélő Magyarországnak (Klöffner Ede)

zeneműkönyvtárában Budapest, VIII. József-körút 22/24. honnan minden nyomtatásban megjelent zenemű a legelőbbban megszerezhető.

Az osztályországiáték most befejezett II. osztályú huzason a 25000 koronás főnyeremény a 52235. száma esett. A sorsjegyet Gaedlicke A. Budapest ismert szerencsejáték-ügynöke adta el. Tényleg nem mulik el huzás anélkül, hogy ez a cég egy főnyereményt ne mutaltna föl, olyannyira, hogy a nagyközönség körében máris szálló igév vált a Gaedlicke szerencsejáték-ügynöke és mindenki csak ezen cégtől akarja sorsjegyeit vásárolni.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1903. évi június 13-tól 20-ig.

Születés.

Jarén Pál, Meszarik Zsuzsa, fiú,	Selmecebánya.
Tóth János, Sasurka Zsuzsa, leány,	"
Tandler Vilmos, Dobnár Mária, fiú,	"
Longauer Vilmos, Tomka Katalin, fiú,	"
Czunderlik János, Zsuffa Albina, fiú,	"
Szilágyi Károly, Czifán Mária, leány,	"
Gréc Ignác, Hraozki Emilia, fiú,	"
Valkovics Béla, Geibi Vilma, fiú,	"
Judi Mihály, Gorda Jozefa, leány,	"
Grunczeig Ferencz, Kerebes Anna, leány,	Hodrusbánya.

Kihirdetés.

Pastorovic János, Petrinez Katalin,	Steuftó.
-------------------------------------	----------

Házasság.

Poprácz Márton, Hamuz Anna,	Selmecebánya.
Pauliny János, Mislár Anna,	Steuftó.
Reichal István, Tokár Mária,	Hodrusbánya.

Haldózás.

Kachs Erzsébet, 8 hónapos, hurutos tüdőböl	Selmecebánya.
Czibula József, 52 éves, tüdőgümőkör.	"
Tollinger József, 38 éves, tüdőgümőkör.	"
Benko Jánosné, 21 éves, tüdőgümőkör.	"
Katadom Katalin, 2 éves, tüdővész.	"
Lietava Emilia, 7 hónapos, kanyaró.	"
ösv. Paulusz Istvánné, 74 éves, agkór.	Steuftó.
Fabian Ferenc, 69 éves, ágyszékülés.	"
Misztrik Anna, 28 éves, hasbántomány.	Hodrusbánya.

Pályázati hirdetmény

a m. kir. honvéd hadapródióskolákban az 1903/1904. tanév kezdetén betöltendő helyekre.

I. A helyek neve és száma.

Az 1897-ik évi XXIII-ik törvények értelmében szervezett honvéd nevelő- és képzőintézetek II. csoportját képező pécsi és nagyváradi honvéd hadapródióskolák I. évfolyamába az 1903/1904. tanév kezdetén (szeptember 21-én) 100-100 ifjú fog felvétetni.

A növendékek eltartásának és kiképzésének költsége az állami költségvetést, illetőleg a honvédelmi tárcát terhelik, s a növendékekért csak az évi tandíj fizetendő.

A tandíj a viszonyokhoz képest időről-időre újabb állapítatik meg.

Jelenleg a tandíj a következő mérvben van kiszabva:

a) A m. kir. honvédség, cs. és kir. közös hadsereg és hadtengerészet tényleges nyugdíjas és rokkant állományának összes állománycsoporthoz tartozó tisztiek, evangélikus, görög keleti és görög-katholikus katonai lelkészek, katonai tisztviselők, katonai karmesterek, altisztek és rangosztályba nem sorolt katonai havidíjasok törvényes vagy törvényesített fiai számára évenként 24 korona;

b) tartalékos és szolgálaton kívüli viszonyban levő tisztiek, továbbá udvari és polgári állami tisztviselők és alkalmazottak, nemkülönböztetve törvényhatósági tisztviselők törvényes vagy törvényesített fiai számára évenként 160 korona;

c) minden egyéb állampolgár fiai számára évenként 300 korona.

Ezen tandíjfizetés kötelezettségére való tekintettel tehát a folyó évben betöltendő 200 hely a következőképen oszlik meg:

a) 162 fizetéses hely, a mely helyek után járó tandíjait a felvett növendékek hozzátartozói

kötelesek viselni és két részletben, ugyint az iskolai év kezdetén azaz szeptember 21-én és minden év március 1-én a hadapródióskola pénztárába előre befizetni;

b) 38 alapítványos hely, a mely helyek után járó tandíj az ezen célra létesített alapítványok jövedelméből fedeztetik, s ugyanaból még 100 korona évi zsebpénzzel is láttatnak el a felvett növendékek.

A lovassági szolgálatra kiképzendő valamennyi növendékért a rendes tandíjon felül még 400 korona fizetendő a IV-ik évfolyamban a lovagló oktatáshoz megkívánt szükségletek beszerzésére.

A konvéd hadapródióskolák II. és III. évfolyamába rendszerint felvételnek nincsen helye; ezen évfolyamban csak azon helyek fognak betölteni, melyek természetes fogyatékek (halálózás, elbocsátás stb.) következtében jutnak üresedésbe; megjegyezve, hogy az ezen évfolyamba pályázókot a felvételi vizsgánál mindazon katonai, elméleti és gyakorlati tantárgyak ismerete megköveteltetik, melyek az I. és II. évfolyamban tanítottak.

A IV-ik évfolyamba felvételnek egyáltalán nincs helye.

II. Felvételi feltételek.

1. A pályázó magyar állampolgársága; igazolandó a törvényhatóság vagy a járási tisztviselő által kiállított honossági bizonyítvánnyal, a melyben a községi illetőség is kiteendő.

2. A pályázó testi alkalmassága a katonai nevelésre; igazolandó valamely honvéd vagy közös hadseregbeli (hadi természetbeli) tényleges orvos által szabályszerűen kiállított orvosi véleménynel; a beoltás pedig — a menyiben azt az orvosi vélemény nem igazolná — külön himnlóltási bizonyítvánnyal.

3. A megkívánt előismeretek, vagyis valamely kősejiskola (gymnasium, reáliskola, magyarországi polgári iskola, a fiumei polgári iskola) négy alsó osztályának, valamint az ottocsoai, ogulini, sziszeki, új-gradiskai, bródi és verőcei felsőbb népiskolák VIII-ik osztályának legalább »elégéses« eredménytel történt elvégzése.

Ezen előismeretek igazolandók az elmult iskolai év végbizonyítványával és a folyó iskolai év I. és II. tanidőszakának iskolai értecsítőjével, továbbá legalább »elégéses« eredménytel letett felvételi vizsga által.

A latin vagy görög nyelvből nyert »elégtesen« osztályzatok figyelembe nem vétetnek.

4. Kifogástalan erkölcsi magaviselet: igazolandó erkölcsi bizonyítvánnyal, azonban csak akkor, ha az iskolai bizonyítványban a kifogástalan erkölcsi magaviseletrre vonatkozó adat nem foglaltatnék, vagy ha a belépés nem közvetlenül valamely nyilvános iskolából történék.

5. A betöltött legkisebb és a tul nem haladott legmagasabb életkor, vagyis az elért 14-ik és a tul nem haladott 16-ik életév, a mely megállapított életkor a felvételi év szeptember 1-ére vonatkozik.

Ezen életkor keresztelvével vagy születési bizonyítvánnyal igazolandó.

Az alapítványos helyekre pályázók részéről ezen kívül:

6. Igazolása annak, hogy a pályázó az alapító oklevélben foglalt különös feltételeknek is megfelel.

III. A kérvények benyújtása.

Folyamodványok fizetéses helyekért a pályázók hozzátartozói (anya, gyám, anyja) által közvetlenül a pécsi vagy a nagyváradi honvéd hadapródióskola parancsnokságánál nyújtandók be.

Pályázati folyamodványok augusztus 1-éig fogadhatnak el az említett parancsnokságok által.

Oly pályázókra vonatkozó folyamodványok, a kik a lovassági állományban óhajják a hadapródió rendi fokozatot elnyerni, a nagyváradi honvéd hadapródióskola parancsnokságánál nyújtandók be.

Oly pályázók, kik a felvételi vizsgát csak horvát nyelven képesek letenni, folyamodványukat a pécsi honvéd hadapródióskolánál nyújtják be.

A megállapított határidőn túl beérkező folyamodványok visszaadotnak és nem vétetnek figyelembe.

Az alapítványos helyek elnyerését célzó folyamodványok azon hatóságok, személynek küldendők meg, a mely (a ki) az alábbi kimutatásban megjelöltetett.

A kérvényekben kifejezés adandó annak, hogy a folyamodó az »Utastás a pályázók felvételére nézve a m. kir. honvéd nevelő és képző intézetekbe« határozványait teljártalmilag ismeri és kötelezi magát az ezen utastásban meghatározott valamennyi feltételnek megfelelni.

Azon pályázók hozzátartozói, a kiknek a testi alkalmasság és a sikeres felvételi vizsga felvétele alatt fizetéses helyek adományoztatnak, illetve a kik alapítványos helyekre bemutatattak, a honvéd hadapródióskolák parancsnokságai által errol annak tudtul adása mellett értesítetnek, hogy mikor kell a pályázónak az illető intézetben megjelennie.

Hasonló módon értesítetnek azok is, kiknek kérvénye nem vétetett figyelembe.

Az első sorban kijelölt pályázókon kívül, a betöltendő helyek aránya szerint, néhányan második sorban fognak kijelöltetni oly célból, hogy az első helyeken kijelölt, de a felvételi vizsgát ki nem állott, vagy testileg alkalmatlanoknak talált pályázók helyett pótlólag felvételi vizsgára bocsátassanak és ennek sikere esetében felvétesenek.

Miután azonban az említett pályázók felvétele biztos kilátásban nem helyezhető, a szülőök gondoskodjanak, hogy fiaik a felvételi vizsgára ne idételésük esetében a polgári tanintézetekben tanulmányaik folytathatása céljából kellő időben beirattassanak.

Tekintettel arra, hogy a honvéd hadapródióskolákban a tanév később kezdődik, mint a polgári középiskolákban, a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur elrendelte, hogy azon tanuló, kik a honvéd hadapródióskolákba leendő felvételtől folyamodtak, felvételük eldőlteig, vagyis szeptember 20-ig felvételi (beirattási) és tandíj fizetése nélkül látogathatják a rendelkezése és vezetése alatt álló középiskolákban, valamint az állami és községi polgári fiúiskolákban a lezárásokat. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur egyttal felszólította az egyházi főhatóságokat is, hogy ezen kedvezményt a főhatóságok által álló középiskolákra szintén terjesszék ki. Horvát-szlavon országokra nézve azonban e tekintetben a bán ur oly módon intézkedett, hogy a tandíjfizetése mellett ott már beirattozott azon tanuló szülőinek, kik a honvéd hadapródióskolákba felvételtek, a már lefizetett tandíj, felvételi díj és egyéb járulékok visszafizetessenek.

IV. A felvételi vizsgák.

Minden pályázó közvetlenül az illető intézetbe való beérkezése után, testi alkalmassága tekintetében megvizsgáltatik.

A testileg alkalmatlanoknak talált pályázók hozzátartozóknak azonnal visszaadotnak, a testileg alkalmasoknak minősítettek pedig felvételi vizsgát tesznek, melynél a hozzátartozók is jelen lehetnek.

Az írásbelileg és szóbelileg megjelendő felvételi vizsgák szeptember 16-20-ig tartatnak meg.

A felvételi vizsga magyar nyelven teendő, melyet a pályázóknak oly mérvben kell tudniok, hogy az eredményteljes oktatás lehetősége

e tekintetben biztosítva legyen. Pályázók, akik horvát tannyelvű iskolákat végeztek, a felvételi vizsgát több említett nyelven is letehetik; a magyar nyelvnek nem tudása — a pályázóknak egyébként jó képessége és megfelelő előismeretei mellett — nem képez akadályt a felvételre.

V. Igényjogosultság.

Fizetéses helyre minden magyar állampolgár fiának van igénye, a ki az általános feltételeknek megfelel; tehetséges ifjak jó iskolai bizonyítványokkal azonban előnyben részesülnek.

Alapítványos helyekre azon személyeknek van igényük, kik az illető alapító oklevelekben foglalt különös kellékeknek és az általános felvételi feltételeknek is minden tekintetben megfelelnek.

Kelt Budapesten, 1903. évi április havában.

A m. kir. honvédelmi ministertől.

HIRDETÉSEK.

Leánykák munkaórába, vagy zongora oktatásba felvételnek.

Schmutzer Lujza.

Bor.

28 koronáért 100 liter elsőrendű csongrádi bort szállít.

Bagossy József

vaskereskedő és bortermelő Csongrádon.

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Deák-Ferenc-utcában a Stanga-féle házban fennáll

cipész-üzletemet

f. é. július hó 1-től ennek átellenében levő Scholtz-féle házba helyeztem át (ifj. akadémia kör alatt)

Amidőn erről a n. é. közönséget értesítheti szerencsém van; egytuttal ama kérelmemnek adok kifejezést, hogy irányomban eddig tanúsított nagybecsű támogatását jövőben is megtartani sziveskedjek

kiváló tisztelettel

PALANCSÁNYI JÁNOS
CIPÉSZ-MESTER.

SCHOTTOLA ERNŐ
Magy. általános kötőanyaggyára.
(A rugganylagyártás meghonosítója Magyarországon.)
Budapest, IV. Révay-u. 16. szám.

Szülészneknek legmegbízhatóbb bevásárlási forrás, az ujonnan 9500/1902. szám alatt helygymiszteri rendelettel beszerzendő

bábatáskák

és az azokhoz szükséges ellenérési és szülési jegyzőkönyvek. — Továbbá az összes kötőszerek, irritátorok, ágytáblák, fesskendők, tejszivók, üvegek, gummicsövek, vízmentes gummilepedők stb.

Arjegyék ingyen!

Üzlet-átvétel.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a Sembery-féle házban levő

cipész üzletemet

Deák-Ferenc-utcába a Langauer-féle üzletbe helyeztem át.

E téren szerzett huzamosabb fővárosi tapasztalataim jogot adnak arra, hogy nagyra-becsült megrendelőimnek a legmesszebb menő igényeit is kielégíthessem!

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva maradtam

kiváló tisztelettel

Baránka József
cipész-mester.

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy

szabó-üzlet

helyiséget Pischl-féle házból a Sembery-féle házba helyeztem át.

Kérem a n. é. közönség becses pártfogását továbbra is maradok

kiváló tisztelettel

Szakács Antal
férn-szabó.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 10. SZÁM.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a „TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG”, a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, a ki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréssellopás- és harang-törés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.”, valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset elleni biztosító társaság” számára.

A selmezbányai ügynökség:

Csányi Ottó.

„Bacherlin”

Kapható: **Selmezbányán:** ifj. Marschalko Gyula, Geiger Márk, Engel Zsigmond, Ernst Zsigmond, Weisz Ignátz, Weisz Samu fűszerkereskedőknél. — **Hodrusbányán:** Kukucska József, Weisz Jakab fűszerkereskedőknél. — **Ipolyságon:** Bereller M., Bolner Pál, Dombo Károly, Rumann Lajosné fűszerkereskedőknél. — **Korponán:** Blaskovics Lajos fűszerkereskedőnél. — **Körmöczbányán:** Gazdik János, F. V. Horn, Klein Armin, Kuffler Beni, Ritter Leopold J. fűszerkereskedőknél. — **Mosócon:** Perl János és fia fűszerkereskedésben. — **Ujbányán:** Cservinka M. gyógyszerésznél és Heinrich Ede fűszerkereskedőnél. — **Znio-Váralján:** Schönai Viktor gyógyszerész.

PURGO
A leggyorsabb kitűnő írási
használatú
25 sorozatú ára 1 korona.

PURGO
A leggyorsabb és legelőnyösebb
írás- és számíró gépek
készítésére alkalmas
25 sorozatú ára 1 korona.

Órák, ékszeresek
RÉSZLETFIZETÉSRE
is, olcsó szabadon áron
SERÉNYI
és órák ékszerés
órák és ékszerés
Budapest Erzsébet körút 28/A.
Főutca, 14. és 15. sz. sz.
Köze a híres órák
készítésére.

Köszvény és csúz ellen legsikeresebb
a KRIEGNEK-féle
REPARATOR
1 áveg 2 korona.
Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR. Budapest, Calvin-ter.
110,000 sorsjegy, Nyeremények összege
55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.
KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a nagy kir. szab. osztályosajáték felárment beteg
BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
Ellenért megblíthatóság! Előszékenység! Kiváló szerencse!

Ha öszül a haja,
használd a
„Stella“
vizet, mely nem fest, hanem a
haj eredeti színét adja vissza.
Üvege 2 korona.
ZOLTÁN BÉLA
gyógytörténész, 8. sz. és kir.
fessége József (k. sz.) utca 11/A.
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIÁI GYÓGYINTÉZET.
A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-
görcs, ideg- és bőrból, szélbűd, elmezavar ellen.
E gyógymód megajátítja:
Dr. KOVÁCS J. főorvos orvos
BUDAPEST, V. VÁCZI-KÖRÜT 18. L. E. B.

Megjelent az új X^o számú
„YOST“
ESZMÉNYI TÖKÉLETESLEG
KÉRBEN PROSPECTUST A
„YOST“ IRÓGÉP részvény árszámlájára
Budapest, New York

Remek és olcsó fenyképek készítnék
RIVOLI
Fényképezés és fotózás műtermében
BUDAPEST, VI. KER., KERESZT-UT 30. SZÁM.
!!! Négy kiló képért után le sikerült nagytűk !!!

Hirdetéseket, reklámokat szakszer-
tlenül, pontosan és legolcsóbban küldöltek az
összes bel- és külföldi lapokban,
valamint naplókban az
ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetői
osztályára,
Budapest, VII. Erzsébet-körút 6/A.
Tulajdonos: Leopold Gyula szerkesztő

Hôtel PÁRIS szálloda
Szállodás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI. VÁCZI-KÖRÜT 25. szám.
100 szoba 1 frtól feljebb kiszolgálással együtt.
Fürdő, elegáns kávéház, étterem és sörca-
nok a házban. Villamos vasúti megállóhely
az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHÉK VILMOS
elismerett legszolidabb
FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.
Értéktelenség, hanyag, fejfe-
lyes, gyomorbeteg ellen védőhatású a
RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
Ára 2 korona. Főút 6 úveg bérmeáve.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógyfűzsa,
BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység).
Künnö hegyi fekvésben, portmentes és szélétől védett, 200 kilo-
móternél több jól épült, regényes hegyi utak. Szigoruan indivi-
dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kénelem, az összes
betegesbők hygienikusan a legkétfétebbben vannak beru-
dezőve. Künnö ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész évben át
nyitva van. — Prospektus és felvilágosításal szolgál:
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

VIHNYE
(BARSZEGYE)
természetes meleg 38 C° vasas fűrdő
Kiváló ivó víz (36 és 45 C° tiszta források).
Hidegvizgyógy-intézet.
Vihnye fűrdő használatának fényes sikereit a
női betegségek, vérszegénység és idegbántal-
mak gyógyításánál évszázados tapasztalatok bizo-
nyítják.
180 kilométer fényes sétautak!
A fűrdő Selmezbánya bányaváros tulajdona
s ez évtől hazai kezelésbe került, a kényelem min-
den igényeit kielégítő új modern berendezést nyert
teljesen új bebutorozással, az új fűrdőházban víz-
vezetékli mosdók bevezetésével
A szoba és fűrdőárak lényegesen alább
szállítottak.
Posta, telefon, távirtda és vasúti állomás!
Telefonösszeköttetés:
Selmezbányával és Budapesttel!
Bővebb felvilágosítást nyújt vagy prospektust küld
a fűrdőigazgatóság.

Schicht Szappan
„szarvas” vagy „kulcs”
jeggyel
Legjobb, legkiadósabb, legtisztább
és azért a legolcsóbb szappan.
Mindenütt kapható! Mindenütt kapható!
Bevásárlásnál ügyelni tessék, hogy minden darab szappan
„Schicht”, vagy pedig a fenti „védjegyekkel” legyen ellátva.

Hirdetés.
Ügyes képviselők egy az építé-
szeti szakmában korszakot alkotó ta-
lálmány (az idő viszontagságainak ellent-
álló homlokzattesték)
→ elárúsítására, →
építésszek, építőmesterek, szabafestők
stb. részére, magas jutalék mellett keres-
tetnek.
Ajánlatok megfelelő referenciákkal
Eichner Árpád, VII. Damja-
nich 28/A. Budapest címzendők.

Premier Kerekpárók
leg
finomabb
a világ
Aranyékek
Premierwerke Eger, Csoborhtág
leg
juttányosabb
vásáron
díjmentesen

Barack befőzésre kilója 56 fillér, barack
lekvárnak való kilója 40 fillér, meggy kilója
80 fillér, asztali bor 24 fillér.

Lilienthal Fülöp
Csongrad.